



18 בספטמבר 2007

במסירה ידנית

לכבוד,
המועצה הארצית לתכנון ולבניה
משרד הפנים
רח' קפלן 2
ירושלים
מועצה נכבדה,

התנגדות לתכנית מתאר מחוזית מחוז הדרום ת/מ/מ/4/14 (שינוי מס' 23)
תכנית מתאר מחוזית חלקית לאזור באר-שבע (מטרופולין באר-שבע)
הכפר א-סרה

המתנגדים :

1. אחמד סאלם אל-נסאסרה, ת"ז 58935842
2. חליל טאלב אלעמור, ת"ז 58937178
3. אחמד סלמאן נסאסרה, ת"ז 23296643
4. חסיין אבו אלקאדר אלנסאסרה, ת"ז 58935792
5. סאלח מוסא נסאסרה, ת"ז 59443796
6. טאלב אחמד נסאסרה, ת"ז 35188762
7. פאטמה חסן נסאסרה, ת"ז 35188770
8. מרים מוסה נסאסרה, ת"ז 35162593
9. יוסף סאלם נסאסרה, ת"ז 35161710
10. עודה מוסה נסאסרה, ת"ז 35186816
11. שחדה טאלב אלעמור, ת"ז 55764443
12. סלימאן סלמאן נסאסרה, ת"ז 58935784
13. עבדאללה סאלם נסאסרה, ת"ז 58935867
14. מחמד סלמאן נסאסרה, ת"ז 58935800
15. תמאם חסין נסאסרה, ת"ז 58980244
16. נסר עבד אלקאדר נסאסרה, ת"ז 59443879
17. אסמעיל נסאסרה, ת"ז 034045039
18. זאיד טאלב אלעמור, ת"ז 033459942
19. סבחה זאיד אלעמור, ת"ז 23400013
20. איבראהים טאלב אלעמור, ת"ז 42831917
21. מאהר שחדה נסאסרה, ת"ז 39235155
22. קפאיה חסיין נסאסרה, ת"ז 28181022
23. מרים אחמד נסאסרה, ת"ז 23160492
24. סארה נסאסרה, ת"ז 36294080
25. מנסור סלימאן נסאסרה, ת"ז 037248168
26. סארה מחמד נסאסרה, ת"ז 40595233
27. סאלם נסאסרה, ת"ז 36467959
28. חילמי אחמד אלנסאסרה, ת"ז 66447087

29. לוטפי אלנסאסרה, ת"ז 21639034
30. אברהים חליל אלנסאסרה, ת"ז 21887716
31. איאד נסאסרה, ת"ז 29851110
32. עבדאללה אלנסאסרה, ת"ז 21889449
33. זוהדי עודה נסאסרה, ת"ז 28330777
34. אבראהים אלנסאסרה, 53731444
35. יוניס סלמאן נסאסרה, 28332401
36. סעיד סלמאן נסאסרה, ת"ז 27575703
37. עאישה נסאסרה, ת"ז 28268571
38. מחמד טאלב נסאסרה, 25939349
39. אל-עונה-המועצה האזורית לכפרים הערבים הבדואים הבלתי מוכרים בנגב
40. פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי
41. האגודה לזכויות האזרח בישראל

כולם מיוצגים ע"י עו"ד באנה שגרי בדארנה ו/או אחרים
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל, ת.ד. 35401, ירושלים
91352, טל': 02-6521218, פקס: 02-6521219

42. עמותת במקום - מתכננים למען זכויות תכנון

ההתנגדות לתוכנית המתאר המחוזית החלקית למטרופולין באר-שבע, תמ"מ/4/23/14 (להלן **התכנית או תמ"מ/4/23**) מוגשת בשם נציגי הועד המקומי של הכפר א-סרה, תושבי הכפר, המועצה האזורית לכפרים הערבים הבדואים הבלתי מוכרים בנגב, פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי, האגודה לזכויות האזרח בישראל, ועמותת במקום - מתכננים למען זכויות תכנון. התכנית אושרה להפקדה ע"י הוולנת"ע ביום 26.12.06 (לאחר שהוולנת"ע הוסמכה לכך ע"י המועצה הארצית לתכנון ובניה בהחלטה מיום 7.11.06). דבר הפקדתה של התכנית הובא לידיעת הציבור בפרסום בעיתונות, שהאחרון מיום 7.6.07. ביום 1.8.07 התקבלה החלטת המועצה הארצית למתן ארכה של 30 ימים נוספים להגשת ההתנגדויות. מניין ימי הארכה החל מיום הפרסום האחרון בעיתונות, שהיה ביום 31.8.07 (אם כי בפרסום נאמר שניתנה ארכה של 60 ימים).

הרקע להתנגדות ומטרותיה:

1. הכפר א-סרה, אשר קיים הלכה למעשה מזה כ-100 שנים, אינו זוכה להסדרה תכנונית במסגרת תמ"מ/4/23. התכנית מתעלמת משאיפתם של כ-400 תושבי הכפר לסיים שנים רבות של חיים בתנאים מחפירים בכפר בלתי מוכר, בין היתר, בשל התעלמותם המוחלטת של מוסדות התכנון ורשויות המדינה מקיומם של התושבים בשטח זה, עוד מתקופתו של השלטון הטורקי.

2. ההתנגדות מוגשת כנגד **תכנית שאינה עונה על אחת ממטרותיה המרכזיות, והיא הסדרת ההתיישבות הבדואית שבכפרים הבלתי מוכרים** הקיימים בשטח התכנית. מצב זה מותיר חלק ניכר מאוכלוסיית הכפרים הבדואים הקיימים בנגב, אשר אינם מוכרים על ידי רשויות המדינה, וביניהם אוכלוסיית הכפר א-סרה, ללא פתרון התיישבותי הולם במקום מושבם, וחוסם כל אפשרות להכיר בכפרם ולהסדירו מבחינה תכנונית במיקומו הנוכחי.

3. התכנית איננה נותנת כל פתרון תכנוני ראוי אחר, שיהלום את צרכיה התרבותיים, הקהילתיים והחברתיים של הקהילה המתגוררת בכפר א-סרה. זאת, למרות **התחייבות מוסדות התכנון בפני בג"צ ולפיה** "נדרשו המתכננים לעסוק כעניין עיקרי בגיבוש הצעות לפתרון בעיית ההתיישבות הבדואית באזור זה". כמו-כן, התחייבו מוסדות התכנון שמתכנני תכנית זו יידרשו "להיפגש עם נציגי התושבים האמורים ולבחון ביחד איתם הצעות קונקרטיות לשובים חדשים ובהם ישובים כפריים, לרבות התכנית לפריסת ישובים כפריים שהוגשה על ידי העותרת מס' 6 (קרי, המתנגדת מס' 39) לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה - מחוז דרום."

העתק התחייבות המועצה הארצית בפני בג"צ מיולי 2001 מצורף ומסומן **נספח 1**.
העתק פסק הדין בבג"צ 1991/00 **אבו-חמאד ואחרים נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה ואח'**, מיום 26.7.07 מצורף ומסומן **נספח 2**.

4. התכנית נגועה **בחוסר סבירות ובאי שיתוף הציבור בתכנון, וגוררת פגיעה בזכויות אדם של תושבי הכפר ובראשם הזכויות לקיום בכבוד ולשוויון**. בהיעדר פתרון תכנוני הולם לכפר ולתושביו, התכנית דנה את תושבי הכפר א-סרה להמשך חיים בתנאים מחפירים, ללא מים זורמים וחשמל ותחת איום מתמיד של איבוד קורת גג הדלה. כמו-כן, הוראות תכנית המתאר, מהוות חסם תכנוני מפני מימוש שוויוני של זכויות אדם בסיסיות להן זכאי כל אדם בישראל ובראשן הזכות לחינוך והזכות לבריאות. זאת, כיוון שהתכנית אינה מאפשרת הקמתם של מבני קבע, או לחלופין, הצבתם של מבנים יבילים להקמת מרפאות ומוסדות חינוך בכל ייעודי הקרקע, שתושבי הכפרים הבלתי מוכרים מתגוררים עליהם, ובכללם בכפר א-סרה, ולו לתקופת ביניים עד למתן פתרון תכנוני שיהלום את צרכיהם של תושבי הכפרים הבדואים הקיימים.

5. לבסוף, התנגדות זו יוצאת כנגד תכנית המתאר, שמהווה המשך למדיניות תכנון המבקשת לרכז את האוכלוסייה הערבית הבדואית בנגב במספר מצומצם של יישובים, שרובם המכריע הם בעלי אופי עירוני ו/או פרברי, ואינה מאפשרת להם להמשיך ולהתגורר ביישובים קיימים, שהם בעלי אופי כפרי חקלאי ו/או קהילתי המתאימים לצרכיהם ולאורח חייהם, תוך הפלייתם לרעה ביחס לאוכלוסייה היהודית, הן זו המתגוררת בשטח התכנית והן זו אשר

התכנית מבקשת לקלוט בשטחה. מדיניות זו מהווה פגיעה בחובת המדינה לכבד את זכותם של אוכלוסיות ילידיות, דוגמת האוכלוסייה הערבית הבדואית בנגב, לשמור על תרבותם ועל אורח חייהם.

המתנגדים:

6. המתנגדים 1 עד 36 הינם תושבי המקוריים של הכפר א-סרה, אשר נולדו בשטחו ומתגוררים בו כל ימי חייהם. הם רואים בכפר א-סרה את ביתם היחיד ורוצים להמשיך ולקיים יחד חיי קהילה בכפרם, ולהתגורר תחת קורת גג בטוחה ולקבל שירותים בסיסיים וזכויות שוות כמו כל אזרח אחר במדינת ישראל. המתנגדים 1-5 כולם חברי הוועד המקומי של הכפר א-סרה, שהוקם בשנת 1998, כדי לייצג את התושבים בפני הרשויות. המתנגד מס' 1, הינו יו"ר הוועד המקומי של הכפר א-סרה.

7. המתנגדת מס' 39, **המועצה האזורית לכפרים הערבים הבדואים הבלתי מוכרים בנגב** - קרן **אלעונה בע"מ**, הינה ארגון וולנטרי שמאגד ועדים מקומיים של הכפרים הבלתי מוכרים, ופועלת להכרה בכפרים אלה ולשיפור תנאי החיים בהם. בעקבות בג"צ 1991/00 (טרם פורסם), שהגישו המתנגדות 39 ו-40 יחד עם ובאמצעות המתנגדת 41, התחייבה המועצה הארצית לתכנון ולבניה, שתמ"מ/23/14/4 תעסוק כעניין עיקרי **בגיבוש הצעות קונקרטיים להסדרת ההתיישבות הבדואית באזור**, בין היתר בהתאם לתכנית שהגישה המתנגדת 39 בשנת 1999 למוסדות התכנון להכרה בכפרים הבלתי מוכרים, ובהם הכפר א-סרה.

8. המתנגד מס' 40, **פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי** הוא עמותה הפועלת לקידום שיתוף הפעולה בין יהודים לערבים בנגב, ולהשוואת זכויותיהם של הבדואים בנגב. בכלל זה, היא פועלת להסדרת מעמדם של הישובים הבלתי-מוכרים בנגב.

9. המתנגדת מס' 41, **האגודה לזכויות האזרח בישראל** היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם בישראל ובשטחים הכבושים, ובפרט, לקידום זכויותיה של האוכלוסייה הערבית בישראל ושל תושבי הכפרים הבלתי מוכרים בנגב בכללה. המתנגדת מייצגת מזה למעלה מ-10 שנים אזרחים ערבים-בדואים מהכפרים הבלתי מוכרים וארגונים המייצגים אותם בדרישה שהתכנון ייתן מענה סביר ושוויוני לצרכי הכפרים הבלתי מוכרים בנגב, ויוביל להסרת חסמים תכנוניים המונעים מימוש זכויות יסוד בסיסיות עבור אזרחי ותושבי ישראל בכפרים אלה. בין היתר במסגרת בג"צ 1991/00, שהיוותה תמריץ עיקרי להכנת התכנית נשוא התנגדות זו.

10. המתנגדת מס' 42, עמותת **במקום - מתכננים למען זכויות תכנון**, הוקמה באפריל 1999 על ידי מתכננים/ות ואדריכלים/ות, אשר שמו להם למטרה לחזק את הקשר בין זכויות אדם ומערכות התכנון במדינת ישראל. עמותת **במקום** פועלת עם ולטובת אוכלוסיות וקהילות הנתונות בעמדת נחיתות מקצועית, כלכלית או אזרחית. במהלך שנות פעילותה של העמותה, עמדה הקהילה הערבית-בדואית בנגב במרכז עשייתה במטרה לקדם את ההכרה התכנונית בכפרים הבלתי מוכרים, והתאמת התכנון המרחבי לצורכי הקהילה הערבית בדואית.

הרקע העובדתי

א. תאור הכפר א-סרה

11. הכפר א-סרה הנו כפר בדואי בלתי מוכר, הממוקם כ-6 ק"מ בקו אווירי ממערב לעיירה כסייפה, בין כביש מס' 31 בצפון ובסיס ושדה תעופה נבטים בדרום. הגישה לכפר א-סרה הינה דרך כביש הגישה מכיוון צפון לבסיס נבטים, העובר ממזרח לכפר. באופן היסטורי, הכפר ממוקם באזור תל מלחתא. מבנה הכפר הינו מגובש וממוקם על אדמות שנרכשו על ידי מייסדיו לפני כ-86 שנים (ראו **מפות מס' 1 עד 3, המצורפות לכתב ההתנגדות**).

12. בכפר א-סרה מתגוררים באורח קבע קרוב ל-400 תושבים, שמהווים כ-60 משפחות מקרב משפחות א-נסאסרה ואל-עמור, הנמנות על שבט אל-מעני, כאשר כ-50 מתושבי הכפר מתגוררים באופן זמני במרכז הארץ מטעמי פרנסה.

13. בהיות הכפר א-סרה כפר בלתי מוכר, אין בו כיום מוסדות חינוך ובריאות נגישים ובתי הספר והמרפאה הקרובים ביותר נמצאים בישוב כסייפה, במרחק של בין 10-12 ק"מ (בשילוב של הליכה בשבילי עפר ונסיעה דרך כביש מס' 31). היום לא מופעלים בכפר גני ילדים, למרות שהועד המקומי של הכפר יזם את הקמתו ותפעולו של מבנה לגנים, וזאת בשל העובדה שלמבנה זה אין היתר בנייה כדיון, והדבר מותיר את 20 הילדים שבגילאי הגן (3 ו-4) ללא מסגרת חינוכית. בכפר פועלת מועדונית לילדים במצוקה, מכיתה א' עד ד' והועד המקומי של הכפר הקים מבנה ומנסה להפעיל מועדון לנוער. המסגד מהווה מבנה ציבור מרכזי בכפר.

14. בכפר א-סרה אין מערכות תשתית מסודרות החיוניות לקיום בכבוד כגון רשתות מים, ביוב, חשמל וטלפון. למרות שבעת הקמת הבסיס הצבאי נבטים חצה צינור מים שנועד לצרכי הבנייה את שטח הכפר. עם סיום העבודות נותק הצינור ופורק, ופניותיהם של תושבי הכפר לשמור את צינור המים לטובתם לא נענו. רק בשנת 1996, לאחר מאבק עיקש שנמשך שנים רבות, נפתחה נקודת מים סמוך לכביש 31 והתושבים נאלצו לממן ולהניח צינור חדש בעצמם

באורך של כ-2.5 ק"מ עד למרכז הכפר. חברי הועד המקומי של הכפר הקימו קופה מיוחדת לניהול אספקת המים לכפר. הביוב מוזרם לבורות ספיגה, דבר המהווה פגיעה סביבתית וסכנה לנפש. בתי הכפר מחוברים ביניהם באמצעות רשת ענפה אך לא מסודרת של דרכי עפר, ללא מדרכות, דבר אשר מסכן אף הוא את חיי התושבים בכלל וחיי הילדים בפרט. למרות העדר תשתיות בסיסיות של חשמל וטלפון, התארגנו תושבי א-סרה ומצאו את האמצעים הטכנולוגיים הדרושים כדי לחבר את בתי הכפר לרשת האינטרנט.

ב. הבעלות על הקרקע והתכנון הקיים

15. הכפר א-סרה קיים במיקומו הנוכחי עוד לפני הקמת מדינת ישראל. בתקופת השלטון הטורקי, וכבר בסוף המאה ה-19 שכרו סבותיהם של המתנגדים את אדמות הכפר, עיבדו אותם והתגוררו בהם. בשנת 1921 רכשו סבו של המתנגד מס' 1 ואבי סבו של המתנגד מס' 2 שתי חלקות אדמה בגודל של כ-200 דונם כל אחת ממוכרים שנמנו על מטה ט'לאם. בתקופת המנדט הבריטי זכו סבו של המתנגד 1 ואבי סבו של המתנגד 2 בתביעה משפטית בבית משפט בירושלים בתביעה, שהוגשה על ידי אדם אחר ממטה ט'לאם שביקש לבטל את הרכישה ו/או לרכוש מהם את החלקות ולהשיבם לבעלות מטה ט'לאם. בעקבות הזכייה במשפט זה התייצבו הקונים בפני השלטונות ואימתו את נכונות חוזה הרכישה.

העתק חוזה הרכישה של אבי סבו של המתנגד 2 מצורף ההתנגדות ומסומן **כנספח 3**.

16. לאחר הקמת מדינת ישראל נכלל האזור בו ממוקם הכפר באזור הסייג, בו רוכזה מרבית האוכלוסייה הבדואית שנשארה במדינה. הדבר לא היווה ציון דרך לתושבי הכפר א-סרה, שכן תושבי הכפר מעולם לא נתבקשו לעזוב את כפרם, והמדינה לא ביקשה לתפוס חזקה באדמותיהם. תחת זאת, רשויות המדינה התעלמו מקיומו של הכפר ומתושביו, לא הסדירו אותו מבחינה תכנונית, לא הגדירו לו מסגרת מוניציפאלית, ולא סיפקו לתושביו שירותים להם זכאי כל אדם במדינה.

17. בתחילת שנות ה-70 של המאה הקודמת, נודע לתושבי הכפר אודות תחילת הליך הסדר קרקעות באגף רישום והסדר מקרקעין שבמשרד המשפטים. אבותיהם של המתנגדים 1 ו-2 התייצבו בפני פקיד ההסדר והגישו תזכיר תביעה כדין וביקשו לרשום את בעלותם על שתי החלקות, בשטח כולל של כ-400 דונם, אך כמו במקרים רבים, פקיד ההסדר לא דן בתביעתם וטרם נרשמה בעלותם על אדמות אלה.

העתק מתזכירי תביעה שהוגשו לפקיד ההסדר מצורף לכתב ההתנגדות ומסומן **נספח 4**.

18. בשנת 1980 ביצעה מדינת ישראל הפקעה רחבת היקף באזור תל מלחתא במסגרת "חוק רכישת מקרקעין בנגב - הסכם השלום עם מצרים, התש"ס-1980" (להלן: "חוק השלום"). עם זאת, רק ביוני 2006 התברר לתושבי הכפר כי הפקעה זו כללה גם את שתי החלקות המקוריות של משפחות א-נסאסרה ואל-עמור. ההפקעה, בהיקף של כ-71,000 ד', היתה אחת מתוך שלוש הפקעות בשטח כולל של כ-95,500 ד'. בפועל, באזור תל מלחתא מימשה המדינה את ההפקעה בחלק הדרומי יותר בשטח של כ-55,000 דונם בלבד, לצורך הקמת הבסיס הצבאי ובו שדה התעופה נבטים, שנועד להיות תחליף לבסיסי צבא שהוקמו בזמנו בחצי האי סיני, ואשר היה צורך לפנות בעקבות חתימת הסכם השלום עם מצרים. כל התושבים בכפרים הבדואים שהיו קיימים בתחום אותו שטח פונו מאדמותיהם והועברו לשתי העיירות הבדואיות שהוקמו לצורך זה: כסייפה וערעה בנגב. **שטחו של הכפר א-סרה לא נכלל בתחום שטח זה ותושביו מעולם לא פונו.**

19. וותיקי התושבים זוכרים כי בעת הקמת הבסיס הצבאי, גודר האזור באמצעות שתי גדרות. הגדר הפנימית יותר תחמה את השטח הדרומי עליו הוקם הבסיס הצבאי, ואילו הגדר החיצונית, רחבה יותר, כללה גם את שטח הכפר והגיעה עד לכביש מס' 31. ככל שזיכרונם אינו מטעה אותם, הגדר החיצונית פורקה/התפרקה לאחר זמן קצר ואף אחד לא דאג לחדש אותה. למרות שבדיעבד התברר שככל הנראה ההפקעה נרשמה על פי חוק השלום, היא לא מומשה במלואה **ותושבי הכפר א-סרה לא התבקשו להתפנות מהמקום וגם לא הוצעו ולא ניתנו להם פיצויים כלשהו תמורת הפינוי כפי שקרה עם תושבי הכפרים שנכללו בחלק הדרומי של ההפקעה. איש מהאחראים על הקמת הבסיס ופינוי התושבים גם לא עדכן אותם לגבי עצם ההפקעה, היקפה ומהות ההגדרות השונות.** בירור שערכה לאחרונה גב' חיה נוח, מטעם המתנגד מס' 40, עם מר דוד שושני, ששימש כראש צוות המשא ומתן במינהל הביצוע לפינוי תל-מלחתא והיה אחראי על פינוי האזור מכוח חוק השלום העלה, שהמינהל לא קיים מגעים עם תושבי א-סרה ולא ביקש לפנותם, לפחות לכל אורך תקופת עבודתו במינהל הביצוע. בהקשר זה חשוב לציין, שפינוי השטחים מכוח חוק השלום הסתיים באוגוסט 1983, ואילו מר דוד שושני סיים את תפקידו כמה חודשים מאוחר יותר, באוקטובר 1983.

20. ייתכן כי חלקה הצפוני של ההפקעה באזור תל מלחתא, נועד כבר בשנת 1980 להקמתו של אזור תעשייה שישרת צרכים צבאיים וביטחוניים של מדינת ישראל. אמנם, הבסיס הצבאי ושדה התעופה נבטים הוקמו תוך זמן קצר, אבל הקמתו של אזור התעשייה לא קודם. יתרה מזאת, בתכנית המתאר המחוזית למחוז דרום תמ"מ/4 אשר קיבלה תוקף בשנת 1982, שנתיים לאחר ביצוע ההפקעה באמצעות חוק השלום, ייעדה את הקרקע בו הוקם שדה התעופה נבטים לשימוש זה, אך הותירה את החלק הצפוני של ההפקעה, שהכפר א-סרה יושב

עליו, כקרקע חקלאית לתכנון בעתיד. רק במסגרת תכנית המתאר המחוזית התקפה, תמ"מ/14/4, שהופקדה בשנת 1994 וקיבלה תוקף בשנת 2000, נועד החלק הצפוני יותר של ההפקעה לטובת אזור תעשייה מיוחד "קדמת נגב". (ראו מפות 5 ו-6 המצורפות לכתב ההתנגדות).

21. על כן, מבחינה תכנונית, הכפר א-סרה נמצא במרכז השטח המוגדר בתכנית נשוא התנגדות זו (תמ"מ/23/14/4), כ-"אזור תעשייה מיוחד" מטעמים סביבתיים, בטיחותיים וביטחוניים המוכר בשם "קדמת נגב", אשר מטיל מגבלות על סביבתו. שטחו של אזור התעשייה "קדמת נגב" הינו כ-12,700 דונם, והוא מיועד כאמור, לקלוט תעשיות צבאיות וביטחוניות שנמצאות היום במרכז הארץ. (ראו מפה מס' 4, המצורפת לכתב ההתנגדות).

22. אמנם, תמ"מ/23/14/4 כמעט ואינה משנה דבר ביחס לתכנית המתאר המחוזית הקיימת, תמ"מ/14/4 שקיבלה תוקף בשנת 2000, בה הוגדר השטח כ-"אזור תעשייה ארצית" (ראו מפה מס' 5 המצורפת לכתב ההתנגדות). אופיים של שני אזורי התעשייה אינו שונה באופן מהותי, והוא נועד לתת מענה תכנוני למפעלים גדולים ועתירי שטח. בהתאם לסעיף 6.15.1 בתקנון תמ"מ/23/14/4 המוצעת, השימושים המותרים הם "תעשייה, מלאכה, אחסנה, משרדים, שירותים לוגיסטיים, מתקנים ביטחוניים, לרבות מחנות צבא וכן כל המתקנים והשירותים הדרושים להפעלתם".

23. למרות יעוד הקרקע המוגדר בצורה מפורשת מזה קרוב ל-10 שנים בתכנית המתאר המחוזית התקפה ובתכנית המתאר המחוזית החלקית המוצעת, אין בתכנית המתאר הארצית מס' 35 המשולבת לבנייה, לפיתוח ולשימור (להלן: תמ"א 35) התייחסות פרטנית לאזור התעשייה המיוחד "קדמת נגב". תמ"א/35 מסמנת רק את השטח עליו יושב שדה התעופה נבטים בתור מתקן ארצי הממוקם מדרום לנחל באר שבע ונחל מלחתא ומדרום למסילת הברזל המוצעת שמחברת את העיר ערד והעיירה כסייפה עם המסילה הקיימת לאורך כביש 25. לאזור התעשייה "קדמת נגב", הממוקם מצפון לרצועות הנחלים ומסילת הברזל, אין אזכור בתכנית זאת. (ראו מפה מס' 7, המצורפת לכתב ההתנגדות)

ג. מגעים להסדרת הכפר מול מוסדות התכנון:

24. בשנת 1999, הגישה המתנגדת 39 לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום תכנית להכרה ב-45 כפרים שהיו בלתי-מוכרים בנגב באותה עת, והכפר א-סרה בכללם. ביום 27.3.07 קיימה הוועדה המחוזית דיון בתכנית והחליטה שאינה מוסמכת לדון בה.

העתק פרוטוקול הדיון בתכנית מיום 27.3.00 מצורף ומסומן נספח 5.

25. במרץ 2000 הגישו המתנגדות 39-41 עתירה לבג"צ נגד תמ"מ/14/4, ובמסגרתה דרשו לתקן את התכנית, "באופן שהתכנית תחייב תכנון יישובים כפריים עבור האוכלוסייה הערבית הבדואית במחוז הדרום, ותכלול הנחיות לתכנון היישובים, שתתחשבה באופן מרבי, מבחינת מספרם ומיקומם של היישובים, בצרכי ובמאוי האוכלוסייה הערבית הבדואית." [בג"צ 1991/00 אבו חמאד ואח' נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה ואח' (פסק הדין מיום 26/07/2007 טרם פורסם)]. במסגרת העתירה התחייבו מוסדות התכנון בפני בג"צ שהתכנית נשוא התנגדות זו תיתן מענה ראוי לעתירה. בהודעה מטעם הצדדים שהוגשה לבג"צ ביום 09/07/2001, התחייבו מוסדות התכנון, "כי במסגרת התכנון לתכנית מתאר מחוזית חלקית לאזור באר-שבע... נדרשו המתכננים לעסוק כעניין עיקרי בגיבוש הצעות לפתרון בעיית ההתיישבות הבדואית באזור זה." כמו-כן, התחייבו שצורת ההתיישבות הכפרית תיבחן כאחד הפתרונות ליישובם של התושבים הערבים הבדואים, שמחוץ לעיירות הקיימות. יתרה מכך, התחייבו שצוות התכנון יידרש "להיפגש עם נציגי התושבים האמורים ולבחון ביחד איתם הצעות קונקרטיביות ליישובים חדשים, ובהם ישובים כפריים, לרבות התכנית לפריסת יישובים כפריים שהוגשה ע"י העותרת מס' 6 (קרי, המתנגדת 39) לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה במחוז דרום." (ההדגשות הוספו, ב.ש.ב.).

העתק התחייבות המועצה הארצית לתכנון ולבניה בפני בג"צ מיולי 2001 צורפה לכתב ההתנגדות וסומנה **נספח 1**.
העתק פסק הדין בבג"צ 1991/00 אבו-חמאד ואחרים נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה ואח', מיום 26/07/2007 צורף וסומן **נספח 2**.

26. בהמשך להתחייבות זו, נערכו אמנם מספר פגישות בין נציגי העותרים לנציגים מצוות התכנון וממוסדות התכנון, אך הצוות הפר את התחייבות מוסדות התכנון בפני בג"צ וסירב לבחון באופן נקודתי הצעות קונקרטיביות להסדרה תכנונית של הכפרים הבדואים ובכללם הכפר א-סרה, והסתפק באמירה ערטילאית לפיה ישנם אילוצים שימנעו הסדרה של חלק מהכפרים. תחילה התחייב צוות התכנון, בנובמבר 2003, להעביר לעותרים את רשימת האילוצים האלה, כדי שיציעו חלופות תכנוניות מקצועיות נקודתיות לאותם כפרים, אם אכן יתברר שלא ניתן להסדירם תכנונית במיקומם. אך רשימה זו לא הועברה מעולם לעותרים וצוות התכנון מעולם לא העביר לעותרים התייחסות קונקרטיבית בדבר כוונתו ביחס להסדרת ההתיישבות הכפרית הבדואית בנגב. יתרה מכך, לא התקיימו מגעים מטעם עורכי התכנית עם חברי הוועד המקומי של הכפר א-סרה במטרה לבחון יחד איתם חלופות תכנוניות והתיישבותיות עבורם.

העתק הודעות העותרים בבג"צ 1991/00, המתארות השתלשלות העניינים לעיל מינואר 2004 ומאוקטובר 2004, על נספחיהם, מצורפים ומסומנים **נספח 6 ונספח 7** בהתאמה.

27. ביום 27.6.05 הגישו המתנגדות 39 ו-41, בשם העותרים בבג"צ 1991/00, לצוות התכנון את הערותיהם לגרסה מס' 1 לתכנית. בהערותיהם עמדו המתנגדות על הפגמים שבתכנית, שמהווה חסם מפני הסדרת מרבית הכפרים הבלתי מוכרים, והכפר אסרה בכללם. ביום 4.7.05 התקיים דיון בתכנית בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום. בישיבה השמיעו נציגי העותרים את עיקר הערותיהם. צוות התכנון לא הציג חלופות לתכנית והועדה דחתה את הערות המתנגדות בלי לערוך בהן דיון. הערותיה של המתנגדת 42 מינואר 2005, שכללו הצעות למתן מענה תכנוני לכפרים הבלתי מוכרים, ובהם הכפר א-סרה, נדחו אף הם על ידי הוועדה המחוזית במחוז דרום, ללא הנמקה.

העתק הערות המתנגדות 39 ו-41 בשם העותרים בבג"צ 1991/00 לגרסה מס' 1 לתכנית מצורף ומסומן **נספח 8**
העתק החלטת הוועדה המחוזית מיום 4.7.05 מצורף ומסומן **נספח 9**
העתק הערות המתנגדת 42 לתכנית מצורף ומסומן **נספח 10**
העתק החלטת הוועדה המחוזית מיום 5.2.06 מצורף ומסומן **נספח 11**

ד. מגעים להסדרת הכפר מול רשויות המדינה ובראשם המנהלה לקידום הבדואים:

28. כפי שצוין בסעיפים 16 ו-18-19 לכתב ההתנגדות, תושבי הכפר א-סרה מעולם לא נדרשו לפנות את כפרם ולעבור למיקום אחר. במאי 2006 קיבלו חלק מתושבי הכפר התראות בהתאם לחוק התכנון והבניה מטעם היחידה הארצית לפיקוח על הבניה. בעקבות הדבקות ההתראות פנו חברי ועד הכפר, המתנגדים 5-1, כבר ביום 16.05.2006 למר דוד (דודו) כהן, הממונה על מחוז דרום במשרד הפנים, וביקשו להיפגש עמו כדי למצוא מענה תכנוני הולם לכפר, אך עד היום לא הסכים הממונה להיפגש עמם. במקביל, פנו נציגי הוועד למר אילן שגיא, ראש היחידה לפיקוח על הבניה במחוז דרום וביקשו להקפיא את ההתראות ולהימנע מהוצאת צווי הריסה שיותירו את התושבים ללא קורת גג. האחרון הודה, בפגישה עם נציגי הכפר מיום 6.6.06, שהצווים הוצאו כדי להפעיל על התושבים לחץ. בישיבה התנה מר שגיא את הסכמתו שלא להוציא צווי הריסה לבתים שהודבקו עליהם ההתראות, למשך שלושה חודשים, בכך שהתושבים יפנו מיוזמתם למנהלה לקידום הבדואים ויפתחו במו"מ לפינוי הכפר. ביום הפגישה הוציא מר כהן, מכתב שממנו נודע להם לראשונה ששטח הכפר "קם לקניין המדינה בשנת 1980 ומיועד להקמת בסיס צבאי" וכי "ממנהלת הבדואים נמסר כי יש עבורכם פתרון בהרחבת רהט (פרויקט דרום רהט)".

העתק פניית המתנגדים 5-1 לממונה על המחוז והעתק תשובתו מצורפים ומסומנים **נספח 12** ו**נספח 13** בהתאמה.

29. במקביל, פנו חברי הוועד ביום 30.5.06 בכתב למר יעקב כץ, יו"ר המנהלה לקידום הבדואים דאז, וביקשו להיפגש עמו. מר כץ הפנה אותם לאחראי על אזור כסייפה במנהלת, מר אלי

יפרח. בפגישתם עם מר יפרח מיום 8.6.06 **ציין מר יפרח כי אין פתרון אפשרי למגורים בכסייפה**, וכי פתרון חלופי עבורם יכול להימצא בהרחבה של העיר רהט או בעיירה המתוכננת מרעית. תשובי הכפר א-סרה נדרשו לבדוק בעצמם את אפשרות ההעברה לרהט. שתי החלופות מתעלמות לחלוטין מצרכי התושבים ומזיקתם לקרקע שהם מתגוררים עליה מזה למעלה ממאה שנים, ושאבותיהם רכשו לפני 86 שנים.

30. ביום 6.7.06 התקיימה ישיבה עם מר יעקב כץ, יו"ר המנהלת דאז. בישיבה ביקשו חברי הועד לשקול הקמת ישוב חקלאי עבורם, אך מר כץ דחה תוך שניות את הצעתם באומרו שאין לו שטחי חקלאות ושהתושבים לא מבינים בחקלאות. בסיכום הישיבה מסר מר כץ שיבחן עבורם אופציה בתכנית עתידית להרחבת הישוב רהט, אולם מאז לא התקבלה כל הצעה קונקרטית זמינה ועניינית מטעם המנהלת.

31. ביום 7.9.06 הודבקו התראות נוספות לפני הריסה על כל יתר הבתים בכפר. בעקבות הדבקת ההתראות פנו חברי הועד המקומי של הכפר, בסיוע המתנגד מס' 40 וארגוני זכויות אדם נוספים לממונה על המחוז, ליו"ר המנהלה לקידום הבדואים, לשרי הפנים והביטחון, לנשיא המדינה, ליועץ המשפטי לממשלה ולחברי כנסת, שאחדים מהם אף פנו בשמם לשרים הרלוונטיים. בפניות אלה ביקשו התושבים ונציגיהם לספק פתרון תכנוני והתיישבותי הולם לכפר ותושביו, ולא לממש את ההתראות וצווי ההריסה אלא לאחר שתובטח קורת גג הולמת זמינה ומיידית לכל תושבי הכפר. התשובות המעטות שהגיעו לידיעת חברי הועד לא סיפקו מענה לתושבים, כך למשל, בתשובתה של הגברת רות בר, עוזרת שר הביטחון, לחבר הכנסת חיים אורון נאמר ש"השטח המדובר מיועד **בעתיד** להענקת מחנות צה"ל לדרום" (ההדגשה הוספה, ב.ש.ב) וכי צה"ל לא היה מעורב בקבלת ההחלטה על הריסת בתי הכפר. רק ביום 25.2.07 נמסרה לח"כ אורון תשובת משרד הפנים, שחזרה וציינה את ההצעה להעביר את הכפר להרחבה של רהט או ליישוב מרעית. פניית ארגון עדאלה, המייצג את תושבי הכפר א-סרה בהליכים בבית משפט השלום בבאר-שבע לביטול צווי ההריסה, ליועץ המשפטי לממשלה מיום 21.11.06 עדיין לא זכתה למענה ענייני.

העתק פנייתו של חבר הכנסת חיים אורון לשרי הפנים והביטחון מיום 18.10.06 והעתק תשובת עוזרת שר הביטחון מצורפים ומסומנים **נספח 14 ונספח 15** בהתאמה.

32. ביוני 2007 נערכה פגישה אקראית וקצרה בין מר אילן ישורון, מ"מ יו"ר המנהלה לקידום הבדואים למתנגד מס' 1. **בפגישה זו הודיע מר ישורון למתנגד מס' 1, שכיוון שאין בינתיים פתרון לתושבי א-סרה, לא ימהרו להרוס את הבתים.**

נימוקי ההתנגדות

33. עקרונות השוויון והחובה לתת מענה תכנוני סביר והולם את צרכי קבוצות מיעוט בשטח התכנית ולשתף קבוצות אלה בתכנון אומצו באמנת המתכננים שגובשה על ידי מתכננים חברי איגוד המתכננים בישראל, אשר מצהירה:

"...המתכננים מחויבים לכל אדם... גם אם הוא שונה... או בן מיעוט... התכנון ישרת גם את מי שלא שפר חלקם... ובדגש מיוחד את מי שקולם לא נשמע, יגן על זכויותיהם, ישאף לרווחתם, העצמתם ולהגשמתם העצמית.... (למתכננים) מחויבות לציבור ולקהילה... להיות קשובים ורגישים לפלגי הציבור השונים, ולקיים עימם דיאלוג, תוך שהם מאפשרים השתתפות אמת בזיהוי הצרכים והמאויים... בבסיס תפקידם של המתכננים - מקצועיותם, והמטען הערכי, המוסר והאתי שהם אחראים להביא לתהליך התכנון..."

א. חוסר התייחסות לכפר א-סרה בייעודי הקרקע המוצעים

34. הכפר א-סרה ממוקם במרכז השטח המוגדר בתמ"מ/4/14/23 כ-"אזור תעשייה מיוחד", בהיקף של כ-12,700 דונם, וזאת תוך התעלמות מוחלטת מקיומו במקום, מזה כ-100 שנה. מצב זה מותיר את תושבי הכפר ללא מענה תכנוני במסגרת התכנית ומונע כל אפשרות להכיר בכפרם ולהסדירו מבחינה תכנונית במיקומו ההיסטורי. משמעות הדבר כי, למרות שלדעת עורכי התכנית ניתן להמשיך ולהגדיר את השטח עצמו כמיועד לפיתוח, אין לדעתם לאפשר הכרה בכפר א-סרה במיקומו הנוכחי.

35. כאמור, הרעיון להקים את אזור התעשייה קדמת נגב גובש ככל הנראה בתחילת שנות ה-80, עת נחקק חוק השלום והופקעו אותם שטחים המיועדים לו. עם זאת, רק כעבור שני עשורים הונחה תשתית תכנונית לרעיון זה במסגרת תכנית המתאר המחוזית התקפה, תמ"מ/4/14. למרות שעברו יותר מ-25 שנה, מאז ההפקעה השטח טרם נוצל בצורה כלשהי, ולא ברור האם גובשו כלל תכניות מפורטות להקמתו של אזור התעשייה קדמת נגב.

36. למרות שהכפר א-סרה, על מערכות החיים שבו, קיים במיקומו הנוכחי עשרות שנים לפני הכנת התכנית נשוא התנגדות זו, הרי שעורכי התכנית לא בחנו אם ישנו צורך תכנוני להמשיך ולהגדיר את השטח כשטח המיועד לצורכי תעשייה בעלת מאפיינים מיוחדים וכלל ארציים, תוך התעלמות מהתושבים שכפר זה הינו ביתם היחיד. הדבר בולט במיוחד לאור עתודות הקרקע הרבות לתעשיות מיוחדות הקיימות בתחום התכנית, בנוסף לאזור "קדמת נגב", בהיקף כולל של כ-77,300 דונם כגון:

- אזור התעשייה/תעסוקה ארצי "רמת בקע" בשטח של כ-51,600 דונם;
- שני שטחים קטנים נוספים של אזור התעשייה/תעסוקה ארצי ממזרח לעיר דימונה בשטח של כ-4,500 דונם (שהם חלק מאזור גדול יותר בהיקף של כ-10,000 ד' כפי שמוגדר ב-תמ"מ/4/14 התקפה).
- אזור תעשייה בעל פוטנציאל למפגעים סביבתיים "רמת חובב" בשטח של כ-21,200 דונם;

37. בנוסף לכך, הבסיס הצבאי נבטים הצמוד לאזור התעשייה "קדמת נגב" מדרום, כולל שטח של כ-55,000 דונם שפחות מחציו מנוצל בפועל. לאור דברים אלה, נראה כי עורכי תכנית תמ"מ/14/4/23 לא בחנו את האפשרות לצרף את השימושים המוצעים עבור אזור התעשייה "קדמת נגב" בתחומיהם של אזורי תעשייה בעלי אופי מיוחד האחרים שבתחום התכנית. מסיבה זאת, הם הותירו את אותו אזור תעשייה מיוחד על כנו, מבלי לתת מענה לפגיעה שהוא גורם לתושבי הכפר א-סרה המתגוררים בשטח זה. עורכי התכנית גם לא בחנו את האפשרות לצרף את אותם השימושים המוצעים להיכלל באזור התעשייה "קדמת נגב" בתחומו של השטח המיועד לשדה התעופה נבטים. צירוף זה נראה אף טבעי היות ושני שימושי הקרקע שמורים לצורכי צבא ומערכת הביטחון.

38. יתרה מזאת, ככל הנראה עורכי התכנית גם לא בחנו חלופות למקם את אזור התעשייה "קדמת נגב" באתרים אחרים בתחום התכנית. בנוסף לאזורי התעשייה המיוחדים שפורטו לעיל ולשטחו של בסיס נבטים שלא מנוצל עד תום, בתחום התכנית נשוא ההתנגדות, כמו גם בתחום תכנית המתאר המחוזית התקפה תמ"מ/14/4, קיימים אתרי כרייה וחציבה רבים. תכנון מושכל, אשר נשען על עקרונות של פיתוח בר קיימא, יכול הייה להצביע על האפשרות להגדיר כבר כעת שימושים עתידיים באתרי הכרייה, ובכך להגדיר סדרי עדיפויות באופן הקצאת אתרי הכרייה ליזמים וכן לאפשר תכנון נכון של החציבה כך שהאתר יוכל לקלוט לאחר מכן את אותם אזורי תעשייה מיוחדים.

39. חשוב לציין, כי אלמלא תמ"מ/14/4/23 וקודמתה תמ"מ/14/4, ניתן היה לבחון את הכרתו והסדרתו התכנונית של הכפר א-סרה על סמך הוראותיה של תמ"א/35. זאת, כיוון שהאזור עליו יושב הכפר מוגדר ב-תמ"א/35 כ-"מרקם כפרי", בו ניתן להוסיף שטח לפיתוח בהתאם להוראות הכלליות בסעיף 7.2, כל עוד פיתוח זה משתלב עם אופיו הכפרי והחקלאי של האזור (סעיף 7.2.1.1). ולאחר שמוסד התכנון המוסמך להפקיד את אותה תכנית שקל את ההיצע והצרכים באזור והשתכנע בצורך הקיים לתוספת השטח לפיתוח (סעיף 7.2.1.2). **אין ספק כי המבנה של הכפר הקיים א-סרה משתלב בסביבה ובנוף הכפרי חקלאי של המקום.** הבנייה הנמוכה והמגובשת של בתי הכפר, החצרות בהן גידולים חקלאיים לצרכי המשפחה הם אלה שיוצרים את אותו נוף כפרי חקלאי שתמ"א/35 מבקשת לשמר, ושעלול להיפגע עם הקמתו של אזור תעשייה בעל מאפיינים מיוחדים. בהסדרת היישוב והשארתו ככפר שלוו, כל האזור יישאר פתוח לרווחת כלל הציבור, ולא ייסגר באמצאות גדרות שיקיפו את אזור התעשייה קדמת נגב.

40. אין ספק שעורכי תמ"מ/4/14/23 בחנו היטב את הסביבה בה נמצא הכפר א-סרה והחליטו להתעלם מקיומו. זאת כיוון ששתי רצועות שטח צרות שמפרידות בין אזור התעשייה קדמת נגב לבין תחום הישוב של העיירה כסייפה ממזרח ושטח הבסיס הצבאי ושדה התעופה נבטים מדרום נצבעו כ-"אזור נוף כפרי חקלאי משולב", אשר מאפשר כביכול לבחון בתחומו את הקמתם של ישובים חדשים, בין היתר, לטובת האוכלוסייה הבדואית. בהקשר זה ניתן להוסיף כי אותן רצועות שטח אינן מאפשרות כל סוג של פיתוח לטובת האוכלוסייה הבדואית, ונראה כאילו עורכי התכנית בקשו רק להגדיל את השטח הכולל של "אזור נוף כפרי חקלאי משולב" מבלי לתת מענה לשאלת איכות אותם שטחים.

41. אי בחינה מחודשת לגבי חיוניותו של אזור התעשייה קדמת נגב, ולגבי אופן השתלבותו עם הסביבה בהתאם להוראות תמ"מ/א/35, שוללת כל אפשרות לתת מענה תכנוני ראוי לצרכי האוכלוסייה של הכפר א-סרה בצורה של התיישבות כפרית, המתאימה לאורחות החיים של התושבים שלו, במקום מושבם. הדבר מהווה למעשה סתירה למטרות התכנית, **אשר אמורה הייתה לגבש הצעות לפתרון בעיית ההתיישבות הבדואית באזור, וכן לבחון את צורת ההתיישבות הכפרית כאחד הפתרונות ליישובם של התושבים הערבים הבדואים**, כפי שכבר צוין בסעיף 25 לעיל.

ג. חוסר סבירות, והחובה שהתכנית תגבש הצעות קונקרטיות להסדרת הכפרים הבלתי מוכרים בהתאם להתחייבות בפני בג"צ

42. הכפר א-סרה הינו אחד מאותם עשרות כפרים בדואים הקיימים מזה עשרות שנים, והרבה לפני הקמת מדינת ישראל, אך בשל המחדל התכנוני המתמשך של מוסדות התכנון ורשויות המדינה לא הוכרו ולא הוסדרו. כתוצאה מכך, הכפר אינו מחובר לתשתיות המים, החשמל, הביוב או הטלפון או לרשת הכבישים; תושביו סובלים ממחסור חמור בשירותי חינוך, רווחה ותברואה; כל בניה בכפר היא ללא היתר, ותושביו חיים בתנאים מחפירים ותחת איום מתמיד של הריסת קורת גגם, ושל נקיטת סנקציות פליליות נוספות נגדם. **כמו קודמתה, תמ"מ/4/14/23 אינה מסמנת את הכפר א-סרה על המפה, ומתעלמת מקיומו ומתושביו.** תכנית המתעלמת ממצוקתם ומתנאי חייהם המחפירים של תושבי הכפר א-סרה, ונמנעת מבחינת הצעה להסדרת מעמדו התכנוני של הכפר, הינה תכנית הלוקה בחוסר סבירות קיצוני. עורכי התכנית אינם נאמנים לאמנת המתכננים כפי שצוטטה לעיל.

43. התחייבות מוסדות התכנון בפני בג"צ 1991/00 מיולי 2001, שפורטה בהרחבה בסעיפים 25-27 לעיל, כשלעצמה, מקימה חובה על מוסדות התכנון לגבש בתכנית הצעות קונקרטיות להסדרת

ההתיישבות הערבית-הבדואית במטרופולין באר שבע. לאורך הדיונים בתכנית, וביתר שאת עם פרסומה, התברר שהתכנית הפרה את התחייבויות מוסדות התכנון בפני בג"צ. זאת, בין היתר, כיוון שכפי שפירטנו בסעיף 26 לעיל, לא בחנו עורכי התכנית אפשרות להכיר ולהסדיר את הכפר א-סרה במיקומו הנוכחי. כתוצאה מכך, לא זו בלבד שהתכנית לא נותנת מענה תכנוני הולם לתושבי א-סרה, אלא שאף אינה כוללת הוראות ברורות, ולצידן קריטריונים תכנוניים ולוחות זמנים מוגדרים לפתרון מצוקתם התכנונית של כלל התושבים בכפרים הבדואים הבלתי מוכרים, וביניהם הכפר א-סרה.

44. תמ"מ/23/14/4, כמפורט בין היתר בסעיפים 13, 14 לעיל, מתעלמת מצרכיהם של תושבי הכפר א-סרה, ואף מתעלמת מקיומו של הכפר וממשיכה לסמן את המרחב בו נמצא הכפר כ-"אזור תעשייה מיוחד", ואינה נותנת מענה תכנוני סביר לתושביו. המסקנה המתחייבת מהתעלמות התכנית מצרכי התושבים היא, שהסדרת ההתיישבות הבדואית במטרופולין באר שבע לא עמדה בראש מעיניהם של עורכי התכנית.

45. המחדל התכנוני המשתקף מהתכנית חמור במיוחד לאור העובדה, שמוסדות התכנון ומשרדי ממשלה שונים התייחסו לאורך השנים אל תמ"מ/23/14/4 כתכנית - בהא הידיעה - שתתן מענה תכנוני מקיף להסדרת בעיית הכפרים הבלתי מוכרים. הדבר נקבע למשל בהחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה מיום 18.1.04 בערר של שבט אל-עוקבי נגד ייעוד היישוב גבעות בר לאוכלוסייה היהודית.

העתק החלטת המועצה הארצית לתכנון ובניה - ועדת המשנה לעררים, מיום 18/01/2004, בערר של בני שבט אל-עוקבי נגד תכנית המתאר המקומית 31/305/02/7 מצורף ומסומן **נספח 16**

46. אבל בפועל התכנית לוקה בחוסר סבירות, שכן היא לא מתמודדת עם צרכי הכפר ותושביו ולא נותנת להם מענה התיישבותי ענייני ושוויוני, כפי שנפרט בסעיפים 51-53. בהקשר זה חשוב לציין שגם הצעות המנהלת, ככל שניתן לכנותן הצעות, לוקות בחוסר סבירות. זאת כיוון שתכנית ההרחבה של העיר רהט, שכבר הוחל בשלבי הפיתוח שלה, מיועדת לתושבי העיר רהט, ובראש ובראשונה לזוגות צעירים מבני העיר, אשר סובלים ממחסור חמור בעתודות קרקע לבנייה למגורים. מבחינה זו, ההצעה לקבל מגרשים בהרחבה הדרומית של רהט אינה ישימה. העובדה שתושבי הכפר א-סרה לא קיבלו הצעות מפורטות יותר מרמזת, ככל הנראה, על כך שאין ביכולתה של מינהלת הבדואים לעמוד מאחורי ההצעה, כפי שהודה בכך לאחרונה מר אילן ישורון (סעיף 32 לעיל).

ג. העדר שיתוף הציבור ובהינתן פתרונות תכנוניים חלופיים

47. בשנים האחרונות אנו עדים להכרה הולכת וגוברת, בחשיבותם של תהליכי תכנון בהשתתפות הציבור. חשיבותם של תהליכים אלה נובעת מן ההכרה, שתכניות הנערכות בדרך זו יתנו מענה טוב יותר לצרכיהם ושאיפותיהם של האוכלוסיות אליהן מתייחס התכנון. יתרה מכך, מתחדדת ההכרה במוסדות התכנון, כי באמצעות תהליכים אלה ניתן לאתר פתרונות תכנוניים, שיאפשרו מענה התואם הן את עקרונות התכנון העומדים בבסיס התכנית והן את הצרכים הפרטניים של הקהילות השונות המצויות בשטח התכנית.

48. אי שיתוף הציבור בתכנון צורם במיוחד, לאור העובדה שמוסדות התכנון התחייבו בפני בג"צ שצוות התכנון של תמ"מ/4/14/23 ישתף את הציבור בתכנון, אך הפרו התחייבות זו, כפי שפורט בסעיפים 25-27 לעיל. כך למשל, וככל הידוע לנו, צוות התכנון לא ערך כל סקר תכנוני בכפר א-סרה ולא **בחן יחד עם תושבי הכפר חלופות** תכנוניות והתיישבותיות, כאשר החליט להמשיך לייעד את הקרקע שתושבי הכפר מתגוררים בה, לטובת שימושים שאינם מאפשרים את ההכרה בכפר והסדרתו במיקומו ההיסטורי. צוות התכנון גם לא **בחן יחד עם נציגי התושבים פתרונות תכנוניים** שמתאימים לצרכי האוכלוסייה ולא **בחן חלופות תכנוניות שוויוניות** עבור כ-400 תושביו של הכפר א-סרה כיום, שהוזנחו והופלו לרעה במשך עשרות שנים, בין היתר בידי מוסדות התכנון. הסירוב לא לווה בהנמקה עניינית.

49. התעלמות התכנית מהאפשרות להכיר בכפר ולהסדירו מבחינה תכנונית בהתאם לצורכי תושביו צורמת במיוחד במקרה של הכפר א-סרה, כיוון שהתכנית אינה מייעדת את השטח עליו יושב הכפר א-סרה כחלק מכלל השטחים הפתוחים שאמור להישאר ללא כל סוג של פיתוח לרווחת כלל התושבים במטרופולין באר שבע, אלא מייעדת אותו לפיתוח אינטנסיבי על ידי אזור תעשייה רחב היקף. במילים אחרות: למרות שמבחינה תכנונית מוסכם על עורכי התכנית כי ניתן לייעד את המקום לפיתוח, אפילו אינטנסיבי, לא נמצאת סיבה לדעתם לאפשר את פיתוחו של כפר בעל מאפיינים קהילתיים וחקלאיים במקום מושבו. כפי שציינו בסעיף 39, הכרתו ופיתוחו של הכפר א-סרה במקום יהיו בהתאם לרוח הוראות תמ"א/35.

ד. פגיעה בזכות לכבוד והזכות לתרבות

50. צרכיהם התכנוניים של תושבי הכפר א-סרה מבוטאים בראש ובראשונה בשאיפה להסדיר את מקום מגוריהם בצורת התיישבות כפרית, במקום בו הם יושבים מזה כ-100 שנים. שאיפה זו נשענת על הרצון לשמר ולהמשיך את אורחות חייהם, את הקשרים הבין-משפחתיים, את החיבור לקרקע ואת צורת ההתיישבות הכפרית קהילתית חקלאית המתאימה ביותר עבורם; כל אלה גורמים מהם שואבים אנשי הכפר את חוסנם התרבותי. יתרה מכך, מסגרת זו מאפשרת לספק מקורות תעסוקה ופרנסה בתחומים הקרובים לחייהם כיום, כדוגמת המרעה והחקלאות. התכנית, שלא מאפשרת לתושבי הכפר א-סרה לבחור בהתיישבות כפרית-קהילתית, שתואמת את תרבותם ואת אורח-חייהם המסורתי ומתעלמת מניסיון העבר הלא מוצלח בהסדרת ההתיישבות הבדואית במסגרת יישובי קבע בעלי אופי עירוני ופרברי, אשר לווה בזעזוע חברתי קשה, פוגעת בזכותם של תושבי א-סרה לכבוד ולתרבות.

51. את הפתרון המוצע עבור תושבי הכפר א-סרה במסגרת תכנית תמ"מ/4/14/23 ניתן למצוא בין מסמכי הרקע, שהוכנו לקראת הכנתה של התכנית. במסמך בשם "אוכלוסייה הערבית הבדואית בנגב", שנערך על ידי המתכננים חנה שפירא וגיוס הלרמן, מפורטים הפתרונות האפשריים עבור האוכלוסייה הבדואית בנגב, ובכללה תושבי הכפר א-סרה. המסמך מציע כי תושבי הכפר א-סרה יקבלו פתרונות התיישבותיים בהתאם לשיוך המשפחתי שלהם. המסמך מציע שמשפחת אל-עמור תועבר לשוב מכחול (מרעית), ישוב חדש מתוכנן הקיים רק על הנייר; ואילו משפחת א-נסאסרה תעבור להתגורר בישוב כסייפה. זאת, תוך התעלמות מוחלטת מהמרקם הקהילתי שנוצר במשך כמאה שנים של התיישבות כפרית של שתי המשפחות על אדמותיהם בכפר.

העתק עמ' 313, 314, 317 ו-322 של המסמך שהכינו חנה שפירא וגיוס הלרמן מצורף ומסומן **נספח 17**

52. ההצעה לפצל את תושבי הכפר א-סרה בהתאם לשיוך השבטי שלהם פוגעת בכבודם, בכך שהיא אינה מתייחסת לרצונם של תושבי הכפר להמשיך להתגורר יחד במקום מושבם. הצעה זו בוחנת אך ורק את השיוך המשפחתי שלהם ולא את המאווים הקהילתיים והחברתיים של תושבי הכפר א-סרה שחי וקיים מזה כ-100 שנים. הצעת עורכי התכנית מתעלמת גם מהשוונות הקיימת בין תושבי הכפר א-סרה לבין תושבי העיירה כסייפה או בינם לבין התושבים העתידיים של הישוב מכחול (מרעית), שזהותם אינה ידועה. בחלקה, הצעה זאת אינה ישימה, כיוון שידוע לכל שתביעות הבעלות הרבות בתחום העיירה כסייפה לא מאפשרות לשווק מגרשים ולאכלס בהם תושבים חדשים. עובדה זו ידועה היטב גם למנהלה לקידום הבדואים, שנציגיה ציינו בפירוש שאין פתרונות בעיירה זו, כפי שפירטנו בסעיף 29 לעיל, ולא יעלה על הדעת שנעלמה מעיניהם של עורכי התכנית. חשוב להדגיש שרישום שמות

המשפחה של תשובי הכפר במרשם האוכלוסין ובתעודת הזהות אינו משקף את המציאות, ובפועל שם משפחתם של רבים מבני ובנות משפחת אלעמור נרשם בתעודת הזהות כ"נסאסרה". כך למשל, שם משפחתם של המתנגדים 6 ו-7 (הוריו של המתנגד מס' 2) בתעודת הזהות הינו נסאסרה, למרות שהם נמנים עם משפחת אלעמור. **לכן, פיצול המשפחות בצורה זו יפרק משפחות שלמות עם קשרי דם, חיתון הרואים בעצמם קהילה אחת מזה עשרות שנים.**

53. בהקשר זה חשוב גם לציין כי תכנית ההרחבה הדרומית של העיר רהט, שפיתוחה כבר החל, מיועדת לתושבי העיר, ובראש ובראשונה לזוגות צעירים מביניהם, אשר סובלים ממחסור חמור בעתודות קרקע לבנייה למגורים בתוך השכונות הוותיקות. אין ספק כי מבחינה זו, הצעת המינהלה לקידום הבדואים לקבל מגרשים בהרחבת רהט לוקה בחוסר ישימות. העובדה שתושבי הכפר א-סרה לא קיבלו הצעות מפורטות יותר כפי שצוין בסעיף 29, מלמדת שאין ביכולתה של מינהלת הבדואים לעמוד מאחורי ההצעה. הדברים מתחזקים לאור דבריו של ראש המינהלת הנוכחי, מר אילן ישורון המוזכרים בסעיף 32, ולפיהם **כיוון שאין פתרונות התיישבותיים עבור תושבי הכפר א-סרה, לא ימהרו להרוס את בתי הכפר.**

54. התכנית מתייחסת אל תושבי הכפר כאל בודדים שניתן להעביר ממקום למקום. הצעות אלה ואחרות, שהועלו בפני תושבי הכפר, להעבירם לשוב כזה או אחר, מצביעות על התייחסות מזלזלת מצד רשויות המדינה כלפי התושבים הבדואים בנגב. נראה שמבחינת המדינה ועורכי התכנית, התושבים הבדואים בנגב, ותושבי הכפר א-סרה בכללם, הם קוביות במשחק לגו אנושי, שניתן לסדר בהתאם לרצונו של מי ששולט במשחק.

55. הלכה ידועה היא שלמוסדות התכנון סמכויות רחבות לתכנן לטובת האזרחים והקהילות המתגוררים בשטח התכנון, וביתר שאת כאשר מדובר באוכלוסייה בעלת מאפיינים ייחודיים, דוגמת האוכלוסייה הדתית.

• בג"צ 237/88 מועצה מקומית גבעת שמואל ואח' נ' מנכ"ל משרד הפנים ואח', פ"ד מב (4) 841, 847.

56. חובת מוסדות התכנון לאפשר מגוון צורות התיישבות במחוז, וחובתם לאפשר דגמי התיישבות מותאמים תרבותית לאוכלוסיית המקום גוברת ככל שמדובר במיעוט ילידי, שהמשפט הבינלאומי מחייב את מדינת ישראל להעניק לו כלים לממש את תרבותו; חובה המעוגנת בין היתר בסעיף 27 לאמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ופוליטיות (ICCPR). מסקנות ועדת האו"ם לביעור האפליה הגזעית (CERD), מיום 9.3.07 מחזקות חובה זו.

הועדה הביעה דאגה עמוקה מהכוונה להעביר תושבים מהכפרים הבלתי מוכרים בנגב לעיירות, והמליצה במסקנותיה, שעל המדינה לבחון חלופות אלטרנטיביות להעברת תושבי הכפרים הבדואים הבלתי מוכרים בנגב לעיירות המתוכננות, תוך מתן עדיפות מיוחדת לחלופה המכירה בכפרים. כן היא ממליצה להגביר את המאמצים להתייעץ עם תושבי הכפרים. הועדה הדגישה שבכל מקרה, לפני העברה כזאת על המדינה להשיג מראש את הסכמתן של קהילות המושפעות מפעולותיה, ובלבד שהסכמה זו תתקבל באופן חופשי ובהתבסס על מידע, ובלשון הועדה (פסקה 25):

"The Committee recommends that the State party enquire into possible alternatives to the relocation of inhabitants of unrecognized Bedouin villages in the Negev/Naqab to planned towns, in particular through the recognition of these villages and the recognition of the rights of the Bedouins to own, develop, control and use their communal lands, territories and resources traditionally owned or otherwise inhabited or used by them. It recommends that the State party **enhance its efforts to consult with the inhabitants of the villages and notes that it should in any case obtain the free and informed consent of affected communities prior to such relocation"**

העתק העמודים הרלוונטיים מהמלצות הועדה מיום 9.3.07, "Concluding observations of the Committee on the Elimination of Racial Discrimination, Israel, 2007" מצורף ומסומנים **נספח 18**.

ה. שוויון, העדפה מתקנת, צדק חלוקתי:

57. המדיניות שבאה לידי ביטוי בתוכנית תמ"מ/23/14/4 עודנה מפלה שכן בהיעדר הסדרה תכנונית של הכפרים הבדואים הבלתי מוכרים, וביניהם הכפר א-סרה, נשללת מתושביו אפשרות הבחירה בהתיישבות כפרית. בכך נאלצים התושבים לבחור אחת משתי חלופות, ששתיהן מפלות: להתפנות ממקום מושבם במאה השנים האחרונות ולהתפזר בין העיירה כסייפה לישוב מכחול (מרעית) שמאפייניו אינם ברורים. מלבד העובדה שהפתרון הראשון אינו מעשי, הרי שתי ההצעות מתעלמות מרצונם של תושבי הכפר לדבק באורח חיים כפרי-חקלאי במסגרת קהילתית מתאימה. התכנית מתעלמת מהכפר א-סרה ומונעת מתושביו לשמור על אורח חייהם הכפרי קהילתי, שניהלו יחד בשטח זה מזה עשרות שנים, ובעצם מבקשת להרסו כליל. לעומתם, לאוכלוסייה היהודית נתונה החרות לבחור להתגורר במגוון רחב של יישובים בנגב, לרבות יישובים קטנים ביותר, כגון מושבים, קיבוצים או יישובים קהילתיים בהם מתגוררים עשרות בודדות של תושבים, כדוגמת היישובים רתמים (192 תושבים בשנת 2005 לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), גבעות בר (88 תושבים בשנת 2005 לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) או באר-מילכה (48 חברים בגרעין ההתיישבות לפי אתר

האינטרנט של הישוב המיועד <http://negev-net.org.il/HTMLs/article.aspx?BSP=12606&C2004=12617>; או בחוות בודדים. יחס שונה זה אינו יכול להיות מוצדק באופן ענייני ולכן זוהי הפליה פסולה.

58. התכנית מוכיחה שהלכה למעשה, טרם הפנימו מוסדות התכנון שחובתם הראשונה היא לשקף את צרכי האוכלוסייה בשטח התכנון, ללא הפליה, בטרם ייקחו בחשבון את צרכיהם של מי שהתכנית מבקשת לקלוט בתחומה.

59. אין צורך להרבות במלים בדבר מרכזיותה של הזכות לשוויון, והאיסור להפלות על בסיס השתייכות קבוצתית, כעקרון על זכות חוקתית, המחייבת את כל רשויות המדינה ומוסדותיה לרבות מוסדות התכנון. כנגד זכות זו עומדת חובת המדינה להימנע מהפליה פסולה, לרבות החובה לנהוג בהעדפה מתקנת על מנת להגיע לתוצאות שוויוניות. חובה זו תקפה ביתר שאת בחלוקת משאבי קרקע, שמעצם טיבם מוגבלים, ובכללם חלוקת השימוש ואופן הקצאת הזכויות במשאבי הקרקע שבסמכות מוסדות התכנון. חובה זו מתגברת ככל שמדובר במשאבים המופנים לתיקון עיוות חברתי-כלכלי, ביחס למיעוט דתי, לאומי או אחר.

- בג"ץ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל ואח', פ"ד נד (1) 258.
- בג"ץ 244/00 עמותת שיח חדש נ' שר התשתיות הלאומיות, פ"ד נו (6) , 25.
- בג"ץ 111163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני ערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, (טרם פורסם), פסקאות 14 ו-21 לפסק דינו של הנשיא ברק).
- בג"ץ 6924/98 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נה (5) 15.

60. לאחרונה אף נפסק בעניין פרדס שניר, שטיעונים של הפליה על רקע לאומי אתני מהווים שיקולים תכנוניים, שחובת מוסדות התכנון לשקול. פסק דין זה חוזר ומדגיש, שהתכנון הפך זה מכבר "כלי להשגת יעדים חברתיים ראשונים במעלה כטיפול בצרכי קבוצות חלשות".

- עת"מ (ת"א) 1253/05 מוחארב נ' המועצה הארצית לתכנון ובניה, (טרם פורסם), פסקה 24).

61. בהקשר זה, חשוב לשוב ולהדגיש, שמוסדות התכנון התחייבו בפני בג"ץ לפעול לביטול ההפליה הקיימת בחלוקת משאבי הקרקע בנגב באמצעות תמ"מ/מ/23/14/4. אולם, לא זו בלבד שהתכנית שהופקדה ופורסמה מהווה הפרה של התחייבות מוסדות התכנון לבג"ץ, אלא שהתכנית מהווה פגיעה חמורה בזכותם לשוויון של תושבי הכפרים הבלתי מוכרים, והכפר א-סרה בכללם, שכן היא אינה משקפת מדיניות תכנונית פוזיטיבית המבוססת על עקרונות של העדפה מתקנת וצדק חלוקתי כמתחייב בנסיבות אלו.

62. לשם השלמת תמונת ההפליה נזכיר כי בנוסף לתכנית נשוא ההתנגדות, מתקיימים הליכים מקבילים ותכניות במטרה למשוך אוכלוסייה יהודית חזקה לשטח התכנית. לשם כך מתאפשר מגוון רחב של צורות התיישבות עבור האוכלוסייה היהודית, שמנציח את ההפליה. תכניות אלה, דוגמת התכניות להקמת והלבנת חוות הבודדים, תכניות להקמת ישובים חדשים באזור יער יתיר, והתכניות שמקודמות לאישור הקמתם של ישובים חדשים בנגב עבור מפוני גוש קטיף, מעפילות על מעט ההתקדמות שבתכנית זו.

1. פגיעה בשוויון במימוש זכויות אדם בסיסיות כגון חינוך ובריאות :

63. התכנית אינה נותנת מענה תכנוני לחובת המדינה לממש, באופן שוויוני, את זכותם של תושבי הכפרים הבלתי מוכרים, ובכללם תושבי הכפר א-סרה, לחינוך ולבריאות, זכויות המעוגנות בחקיקה ובפסיקה. זאת, כיוון שהתכנית לא מאפשרת הקמתם של מבנים מכל סוג שהוא לצרכים אלה, אפילו לא הצבתם של מבנים יבילים ארעיים בתחומי הכפרים הבלתי מוכרים, כפי שניתן לעשות מכוח תכנית המתאר המחוזית תמ"מ/4/14/40, שקיבלה תוקף בינואר 2004. בהיעדר הוראה מפורשת, שמאפשרת הצבה של מבנים יבילים, שימשו למבני חינוך או בריאות בכל כפר בלתי מוכר, הרי שתקנות התכנון והבניה (סטייה ניכרת מתוכנית), תשס"ב-2002 בצירוף סעיף 9.1 לתמ"מ/4/14/40 ימשיכו לשמש חסם מפני הוצאת היתרי בנייה עבור מבנים אלה. בלי היתרים לא ניתן להקים מבנים שיאפשרו למשרדי הממשלה השונים לממש את חובתם להעניק שירותי חינוך, רווחה ובריאות שוויוניים עבור תושבי הכפרים הבלתי מוכרים, ולו לתקופת ביניים עד להכרעה סופית בדבר עתידה של האוכלוסייה הבדואית בכפרים הבלתי מוכרים, ותושבי הכפר א-סרה בכללה. זאת למרות שתקופת ביניים זו עלולה להימשך עשרות שנים כיוון שתכנית זו לא מסדירה תכנונית כפרים אלה, ואף אינה מגדירה לוחות זמנים וקריטריונים ברורים להסדרת ההתיישבות הבדואית במטרופולין באר שבע.

64. נשוב ונדגיש: כל 160 ילדי הכפר א-סרה מגילאים 6 עד 18 נאלצים ללמוד בבתי ספר בעיירה כסייפה, במרחק של 10-12 ק"מ (בשילוב של הליכה ברגל בשבילי עפר ונסיעה לאורך הכביש). דרך דומה העושים החולים עד למרפאה בכסייפה. בשל החסמים התכנוניים שתוארו לעיל, משרד החינוך נמנע מלהפעיל מערכת חינוך ולו בסיסית לילדי הגן ומשרד הבריאות וקופות החולים לא יכולים להפעיל בכפר שירותי רפואה ראשוניים. וכך, במקום שישמש התכנון מנוף לקידום זכויות אדם, תכנית המתאר נשוא התנגדות זו, מהווה המשך של מדיניות בלתי סבירה ומפלה, המתנה מימוש שוויוני של זכויות יסוד להם זכאי כל אדם בישראל, כגון הזכות לחינוך ולבריאות, בהיענות למדיניות תכנונית מפלה המבקשת לרכז את אוכלוסיית הכפרים הבלתי מוכרים במספר מצומצם של יישובים. לאור זאת, **תכנית זו משמשת הזדמנות פז לתיקון עיוות זה, ולהסרת חסמים תכנוניים העומדים בפני מימוש זכויות יסוד**

בסיסיות לכל אדם בישראל. אם לא יוסרו החסמים התכנוניים יגברו הפערים הגדולים בחינוך בין אזרחי ותושבי המדינה על בסיס שייכות לאומית ואתנית ותיפגע נגישותם של נשות, ילדי וכלל תושבי הכפר א-סרה לשירותי בריאות נגישים ושוויוניים.

סיכום

65. הכפר א-סרה הוא כפר שקיים מזה כ-100 שנים. על התכנית הנוכחית לתת מענה תכנוני הולם לרצונם של תושבי הכפר להמשיך לחיות בישוב כפרי במקום מושבם, דוגמת עשרות היישובים הכפריים הקיימים והמתוכננים לטובת לאוכלוסייה היהודית. זכותם של תושבי א-סרה להסדרה תכנונית גוברת בהיותם מיעוט ילידי שהמדינה מחויבת לממש את זכותו לשמר את תרבותו ואורח חייו על אדמתו ההיסטורית. הישוב שיוכר ויוסדר יצטרך לענות על צרכיהם של התושבים, ובראשם זכותם ובקשתם לשמר את תרבותם ומסורתם, אורח חייהם ועיסוקם.

66. **המתנגדים מבקשים לתקן את מסמכי התכנית כך שיתנו מענה ראוי לכל הכפרים הבלתי מוכרים, והכפר א-סרה בכללם. בפני מוסדות התכנון ניצבת האפשרות לתת מענה לצרכיהם של תושבי הכפר א-סרה באמצעות מענה תכנוני ראוי סביר ושוויוני.** זאת, על ידי ביטול אזור התעשייה המיוחד "קדמת נגב" ומתן הוראה לעורכי התכנית לצרף את השימושים העתידיים להיכלל בו במסגרת שטחי תעשייה מיוחדת אחרים, או באיתור אחר בתחומה של התכנית. לצורך כך יש לסמן את הכפר א-סרה, במיקומו הנוכחי, כנקודת התיישבות כפרית במסמכי התכנית.

67. **לאור כל האמור לעיל אנו מבקשים מהמועצה הארצית לתכנון ולבנייה לקבל את התנגדותנו ולקבוע כדלקמן :**

- א. לסמן את הכפר א-סרה כנקודת יישוב כפרית במסמכי התכנית.
- ב. לבטל את יעוד הקרקע "אזור תעשייה מיוחד" בשם "קדמת נגב", ככל שהוא חל על השטח של הכפר א-סרה.
- ג. לשנות את סעיף 6.6 בתמ"מ/23/14/4, כך שיאפשר הסדרה תכנונית של כלל הכפרים הבדואים הבלתי מוכרים, שאינם נכללים בתכנית ב-'אזור נוף כפרי חקלאי משולב', ובהם הכפר א-סרה.
- ד. להוסיף להוראות התכנית סעיף, המאפשר הקמתם של מבני קבע ו/או הצבתם של מבנים יבילים לצורך הפעלתם של מבני ציבור, ובראשם מרפאות ומוסדות חינוך, בכל הכפרים הבלתי מוכרים, בהם מתגוררים תושבי הכפרים הבלתי מוכרים,

ובכללם בכפר א-סרה, ולו לתקופת ביניים עד למתן פתרון תכנוני שהולם את צרכיהם של תושבי הכפרים.

המתנגדים שומרים לעצמם את הזכות להוסיף, לפרט ולהרחיב את טיעוני התנגדותם לתכנית המופקדת, ולהסתייע במומחים, ככל שיהיה צורך בכך.

נספחים נוספים :

- תצהירים כדין של המתנגדים, לאימות העובדות שהופיעו בכתב ההתנגדות.
- ייפויי כוח מטעם המתנגדים.

רשימת מפות :

- מפה מס' 1 : רקע טופוגרפי
- מפה מס' 2 : תצלום אוויר מעודכן / משנת 2004 ?
- מפה מס' 3 : תצלום אוויר משנת 1982
- מפה מס' 4 : הכפר א-סרה על רקע תמ"מ/4/14/23
- מפה מס' 5 : הכפר א-סרה על רקע תמ"מ/4/14
- מפה מס' 6 : הכפר א-סרה על רקע תמ"מ/4
- מפה מס' 7 : הכפר א-סרה על רקע תמ"מ/א/35

בכבוד רב,

סזאר יהודקין, מתכנן ערים
עמותת במקום

באנה שגרי-בדארנה, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח

העתק :
מר דוד (דודו) כהן, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום.

מפה מס' 1

הכפר א-סרה מפת הסביבה

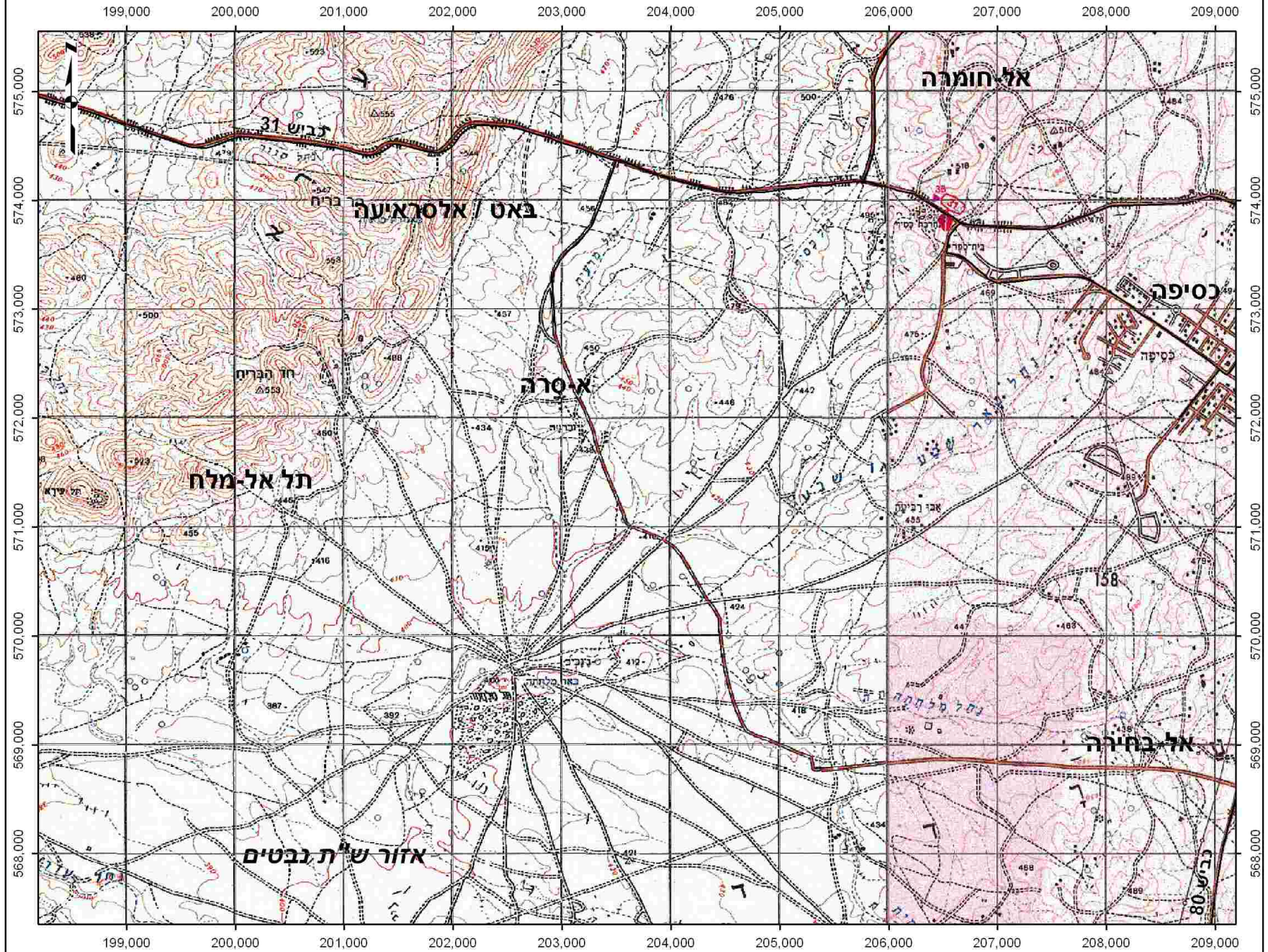
1:50,000



ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel
זו"ר
במקום במקום
BIMKOM

מסמכים להגנת זכויות האזרח והסביבה מחפזים מן أجل حقوق التخطيط



מפה מס' 2

הכפר א-סרה

תצלום אוויר מעודכן
משנת 2004

קב"מ 1:5,000



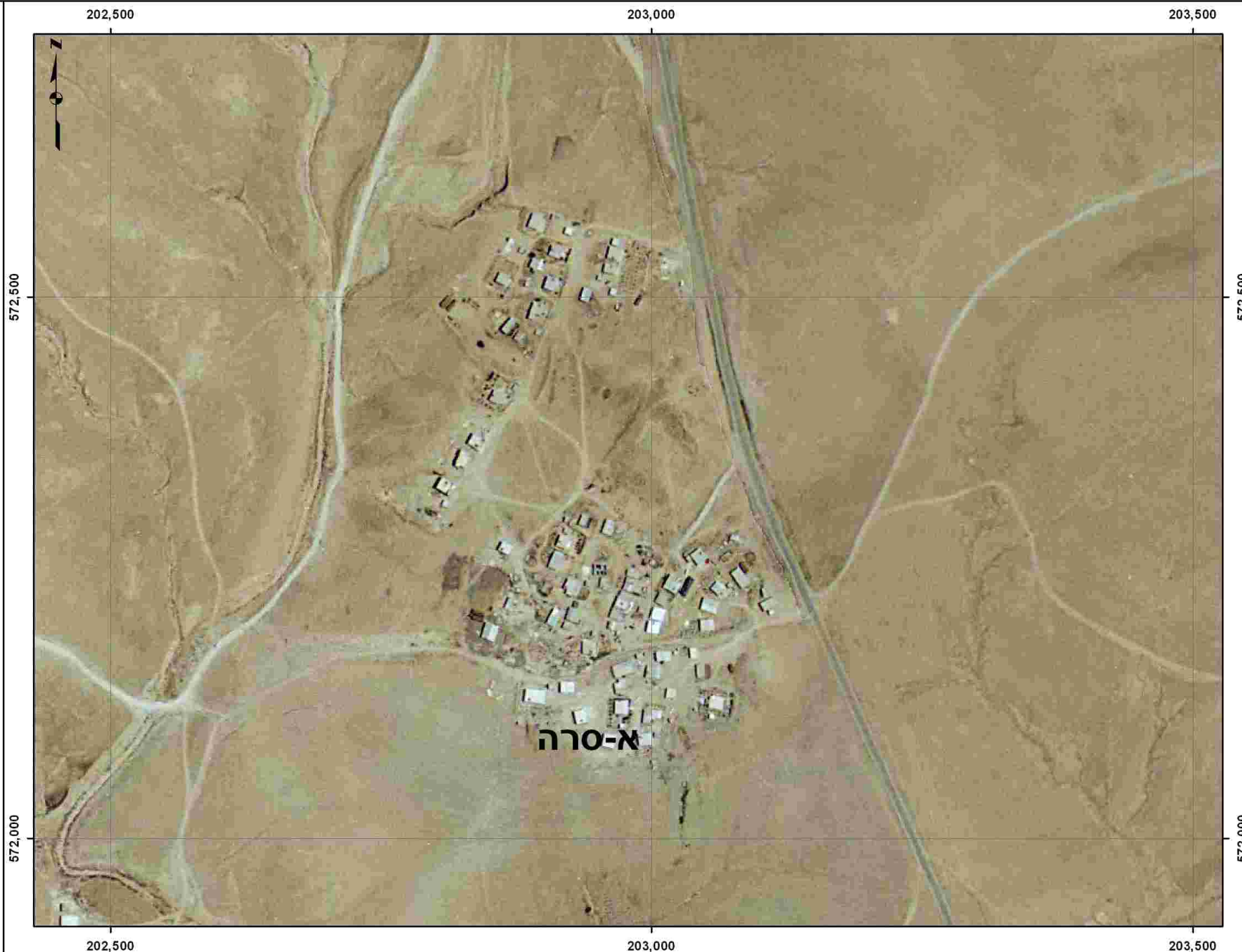
ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel



בִּמְקוֹם בִּמְקוֹם
BIMKOM

Planners for Planning Rights محطون من اجل حق التخطيط

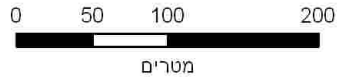


מפה מס' 3

הכפר א-סרה

תצלום אוויר
משנת 1982

קב"מ 1:5,000

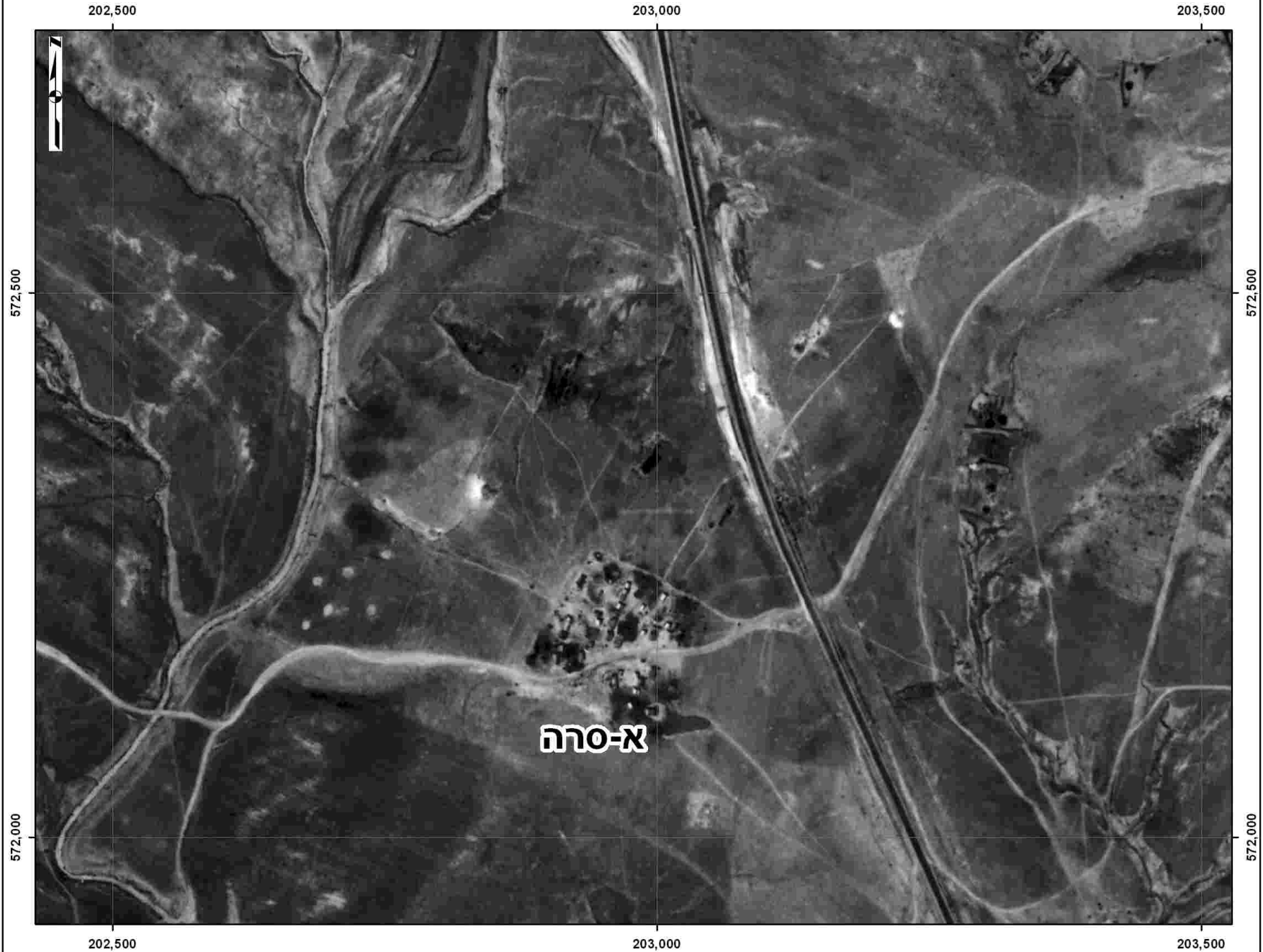


ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

במקום במקום
BIMKOM

Planners for Planning Rights / مخططين من اجل حقوق التخطيط



מפה מס' 4

הכפר א-סרה

על רקע תמ"מ/4/14/23
(גירסה 3)

| מקרא | |
|------|---------------|
| | אזור יישוב |
| | כביש |
| | רכבת |
| | גוף מים |
| | יער |
| | אזור חקלאי |
| | אזור תעשייתי |
| | אזור מוגן |
| | אתר ארכאולוגי |
| | מתקן צבאי |
| | קו חשמל |
| | קו גז |
| | קו מים |
| | קו סניטרי |
| | כביש |
| | רכבת |
| | גוף מים |
| | יער |
| | אזור חקלאי |
| | אזור תעשייתי |
| | אזור מוגן |
| | אתר ארכאולוגי |
| | מתקן צבאי |
| | קו חשמל |
| | קו גז |
| | קו מים |
| | קו סניטרי |

קב"מ 1:50,000



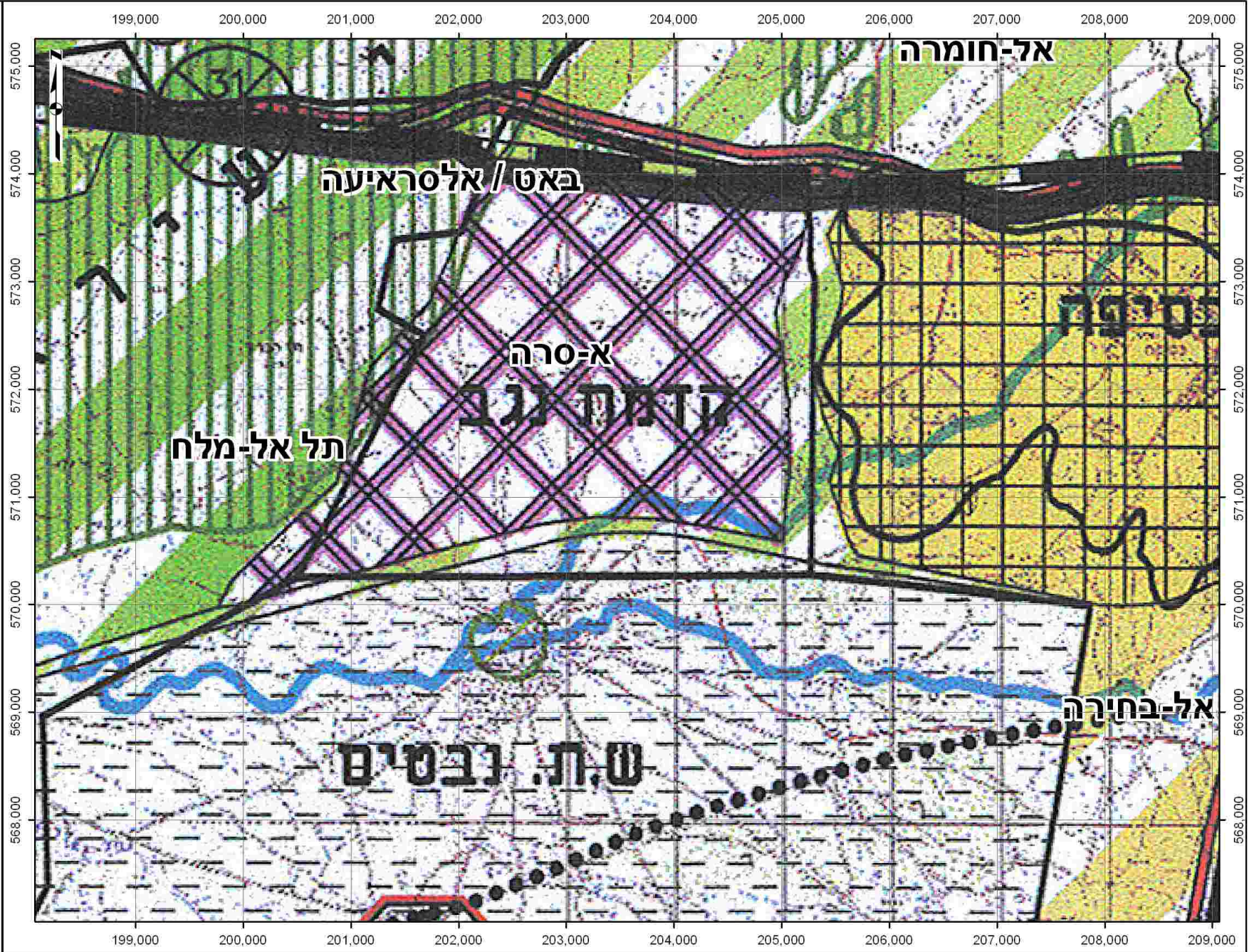
ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل



במקום במקום BIMKOM

Planners for Planning Rights: מחפשים לשאוב זכות חסון ולוודא מחפשים את הכלל חוקי החמישים



מפה מס' 5

הכפר א-סרה

על רקע תמ"מ 14/4

מקרא

| | |
|--|---|
| | גבול התבנית |
| | גבול נפת |
| | גבול רשות מקומית |
| | ישוב כפר קיים |
| | ישוב כפר מתוכנן |
| | תחומים אזוריים |
| | אזור בינוי נידוני |
| | אזור בינוי פרטי |
| | שטח בעל חשיבות נטורולוגית |
| | שטח לתכנון בעתיד |
| | גבול שטח לתכנון תיירות |
| | מוקד תיירות עירוני |
| | מוקד תיירות חממת |
| | מוקד תיירות כפרי |
| | אתר תיירות |
| | אזור מלונאות ונופש |
| | אזור חשיפה סוקני |
| | אזור חשיפה ארצי |
| | אזור חשיפה מחמת |
| | אזור חשיפה לידות |
| | אזור חשיפה קטורה כחומרי נכס |
| | אזור כריה וחציבה |
| | אזור כריה וחציבה המצוי באזור בינוי עירוני |
| | אזור לחיפוש וקביעת אתרים כריה וחציבה |
| | אזור כריה וחציבה בסכששים הנדל"ד ורסון |
| | אזור בריכות אירדי |
| | יער |
| | יער של בני יישובים אחרים |
| | יער נטשה כריה וחציבה |
| | יער נטשה פתוחים |
| | שטחים סגורים |
| | גן לאומי |
| | שטחים חק |

קנ"מ 1:50,000



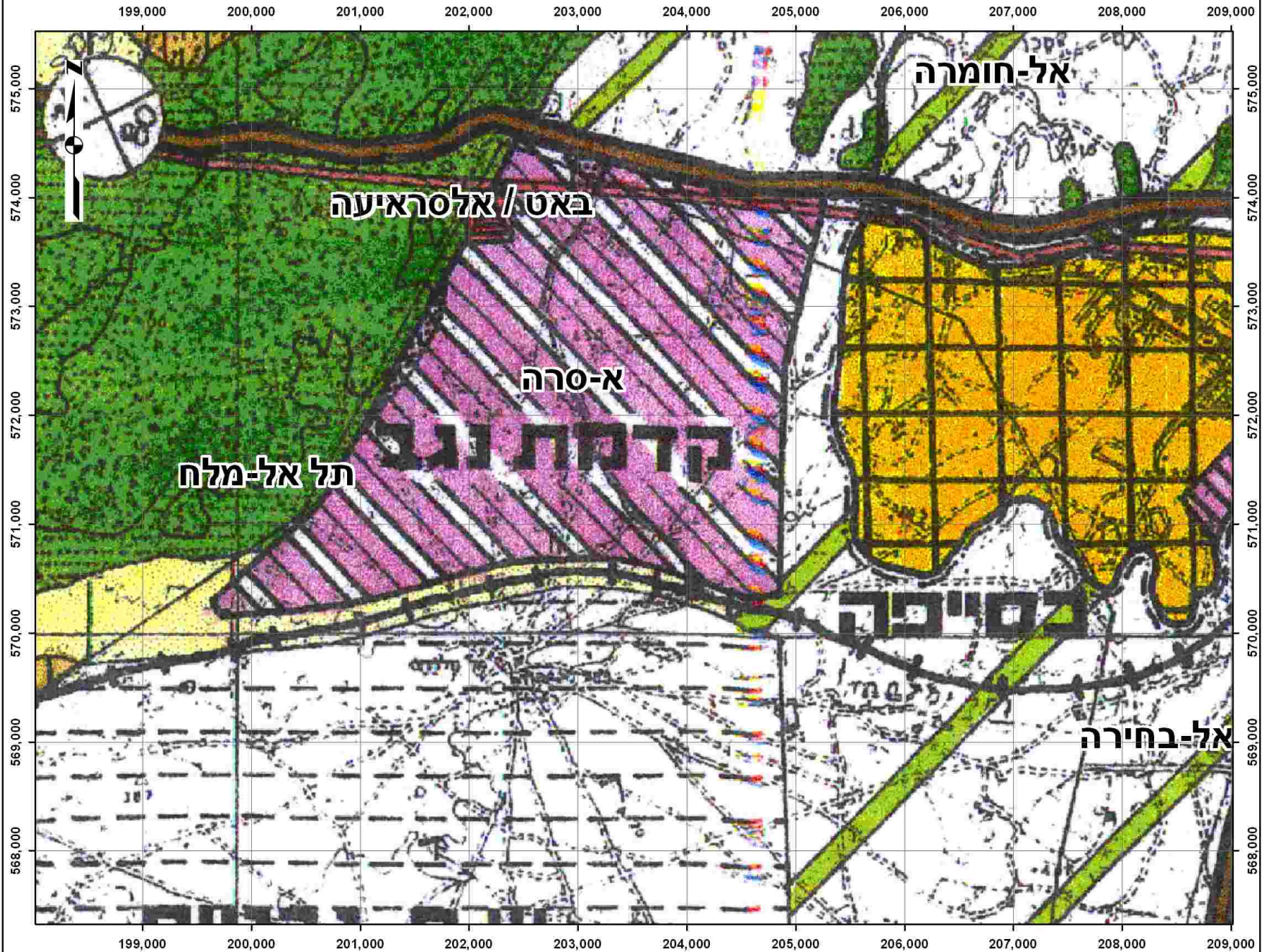
ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل



במקום במקום BIMKOM

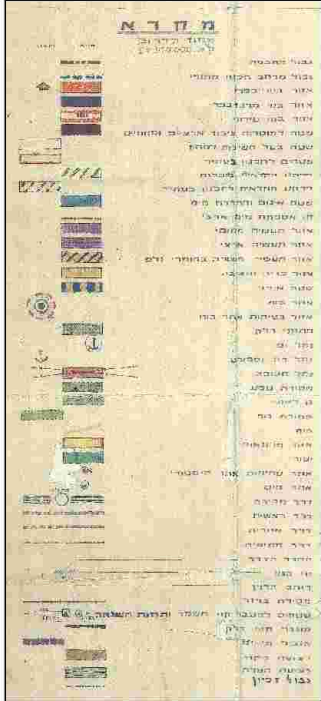
Planners for Planning Rights / مخططين من أجل حقوق التخطيط



מפה מס' 6

הכפר א-סרה

על רקע תמ"מ/4



קב"מ 1:50,000



ספטמבר 2007

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل



במקום במקום BIMKOM

מטמנס למנס זכות חטנט וזנד מטרנטון מן לחל חקוני לחטניז
Planners for Planning Rights

